

# DIRANAZ

SİNOB HALKEVİNİN AYLIK DERGİSİ

YIL : IV

SAYI: — 39

İdare yeri : Sinop Halkevi

Nisan 1939

## İçindekiler

|                                           |                   |
|-------------------------------------------|-------------------|
| Büyük Hâmid . . . . .                     | Dilâver Can       |
| Hâmidimiz . . . . .                       | Ş. S. Kubilây     |
| Dostluğun . . . . .                       | Cihad Rüşdü       |
| Millî 23 Nisan . . . . .                  | Rıza Tandoğan     |
| Seni beklerken . . . . .                  | Sadi Günel        |
| Yünleri ot boyaları ile boyayın . . . . . | Dr. Teyfik Eşberk |
| Köyde bahar . . . . .                     | F. Dikmen         |
| Bekci . . . . .                           | Ş. S. Kubilây     |
| Kısa haberler . . . . .                   | * * *             |

Derginin sahibi: Sinop Halkevi İdare heyeti

Yazı işleri Müdürü: Ahmet Cemaleddin Yüksel

(Basıldığı yer: Sinop İl basımevi)



# DIRANAZ

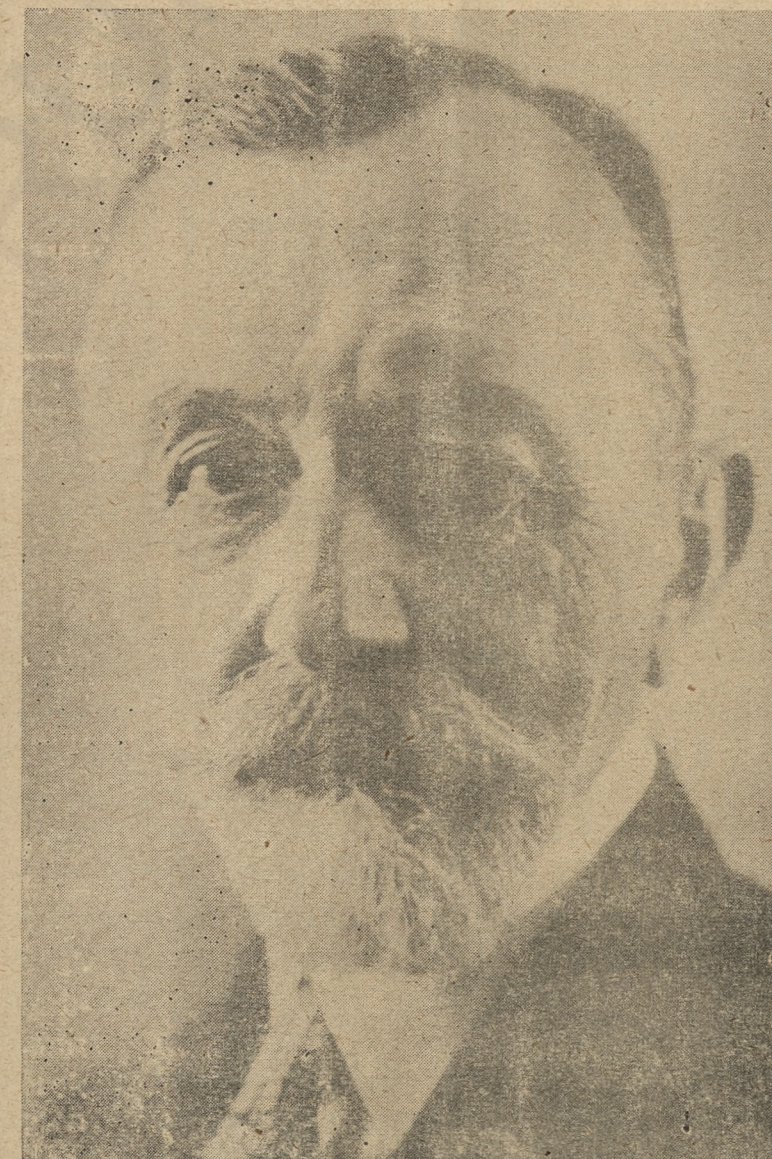
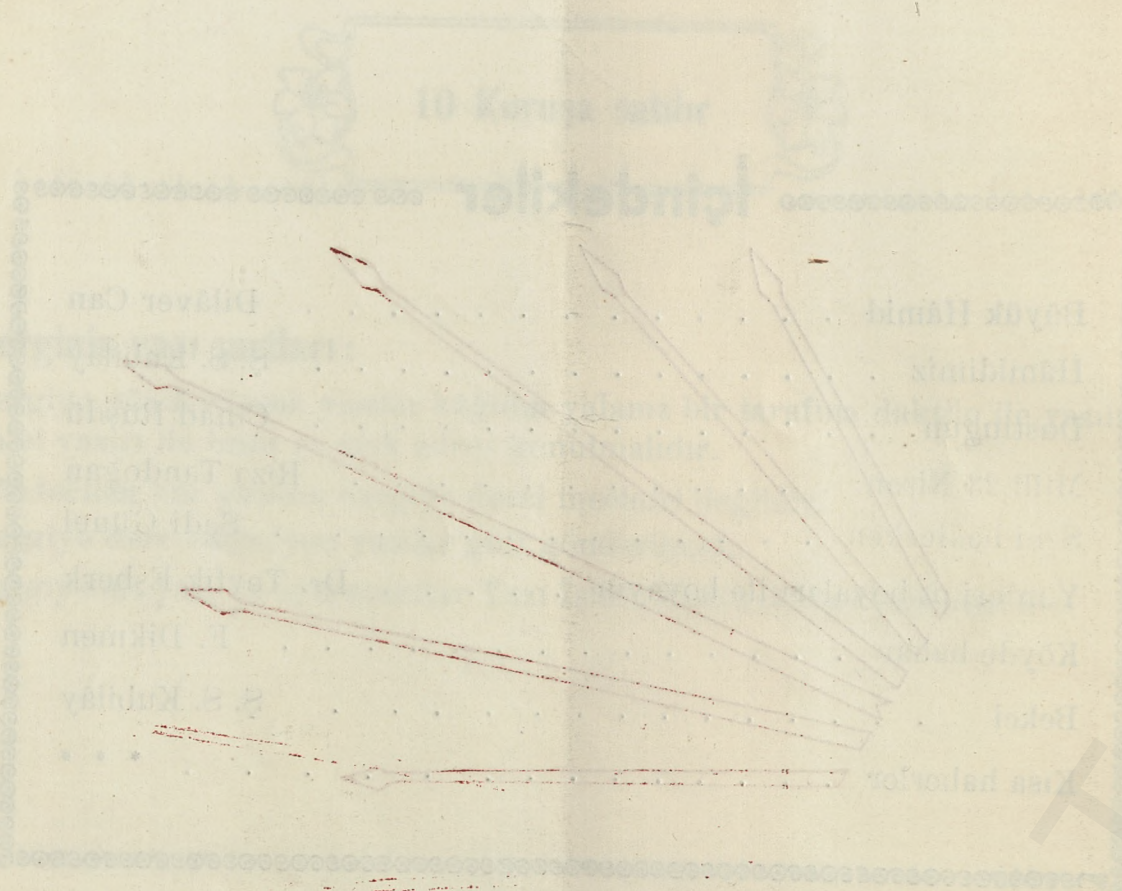
SINON HAKEMLERİNİN AYLIK DERGİSİ

SAYI: 88

YIL: IV

Nisan 1938

İdare Yeri: Şinop Halkevi



Büyük Şair Abdülhak Hâmid



# DIRANAZ

Ayda bir defa çıkar, Sinop Halkevi kültür dergisidir.

YIL : IV

SAYI: — 39

İdare yeri : Sinop Halkevi

Nisan 1939

## Büyük Hâmid ..

*Dilâver Can*

Dünyanın olup biten hareketlerini devirlerinin içine alan Tarih, hayat hâdiselerinin bir tekerrürden ibaret olduğunu ve hâdiseleri yaratan insan mecmuasının fena dîstan sıyrılarak ruh ve maneviyet âleminin bakasına doğru akıp gittiğini anlatır.

Parlayan sönen, doğan ve ölen bir kaynaşmanın içinde yaşıyoruz. Zafetin mağlubiyetle, bir ölümün öte tarafta bir doğumla karşı karşıya geldiğine her zaman şahidiz. Yalnız, milyarları üstünde yaşatan toprak parçası bu umumî ve tabîî hareketi tekrar ederken aynı zamanda insanları da yer yer kümeler hâlinde ayırmış ve insan varlığının ayrı ayrı adlar altında toplanmasına hizmet etmiştir. Eğer bu tasnif ve bu ayrılış olmasaydı varlığımızın namütenahilere akıp giden seylâbesi içinde kaybolur; birbiri-mizi tanıyamaz; büyüğümüzü, küçüğümüzü, bilgin ve cahilimizi seçemezdik ki bu karma karışık hayat, belki de değersiz bir hâdisenin üstünde gözle-rimizi toplar; öte tarafta mevcudiyeti

dünya değen bir zekâyı, bir dehâyı unutturacak bir haksızlık doğurabilirdi. Nitekim ırk ve ulus dediğimiz insan kümelerinin birs ve heyecanla dolu umumî çarpışmalarında dünya-nın birçok büyük tanınan kimseleri kaybolmuş, adları unutulmuş, mezar-ları bulunmayacak kadar gizli kalmış-tır ki Tarihin bu gün aradığı ve yerini bulamadığı büyük insanlar vardır. Bahtiyar o kimselerdir ki bayrağının gölgesi yüzünde, toprağının kokusu burnunda, milletinin göz yaşları yü-zünde olarak gözlerini dünyaya ka-parlar..

İşte sayın okuyucularım, şimdi size bizim bahtiyar bir ölümüzden, bir dehâımızdan, çok ateşli bir zekâ-mızdan bahsedeceğim: Abdülhak Hâ-mit...

Şairi âzam, hariciyeci, sayılay, mü-tefekkiri, muharrir, filozof, dâhî Hâmit...

Samimî manasiyle bizim Hâmidimiz, edebiyatımızın pîri ve şairlerin babası. Onun o tek gözlük ve yuvar-lak sakalı ile çerçivelenen sakın bakış-



h gözlerinde kim bilir ne yıldırımlar çakmış, ne fırtınalar kopmuş, ne dere-ler çağlamıştır.

İki yıl evvel gençliğin ve bütün ulusun ihtiram kolları üstünde İstanbul yeni mezarlığında kendisine ilk yeri vererek göz yaşlarımızla ebediyete terk ettiğimiz bu büyük adamımız, seksen altı yıllık bir dehâ yıldızımızdı. Arkasından bütün bir milletin ağladığını gördüğümüz zaman büyük-lüğünün gönüllerde nekadardır yer aldığı ve kendini ulusun benliğine nekadardır sokmuş olduğunu bir kere daha anladık. Otuzdan fazla eseriyle bir edebiyat âbidesi yapan Hâmit, fikir ve kültür muhitimizde büyük bir boşluk bıraktı ki; yarının gençleri arasında o dehâ mevkiini alacak bah-tiyara ne mutlu...

Şairin hayatını şöyle ayırabiliriz: Çocuk Hâmit, genç ve şair Hâmit, mütefekkir ve dâhî Hâmit..

Çocuk Hâmit: Sarayın hekimbaşı Abdülhak molla'nın Hayrullah adlı oğlu ile Münteha hanımdan bu ailenin Bebekteki yalılarında (1851) tarihinde dünyaya gelen Hâmit, Bebek mektebi Robertkoleji bitirdi. Ağabeyisi ile Paris'e gitti. İngilizce ve Fransızca'yı kuvvetle öğrenen Hâmit, artık Hugo ve Bayron'u okuyabiliyor, yalnız gar-bın bu iki lisanını değil, aynı zamanda şarkın Arap ve Farisisini de öğreni-yordu. Oradan döndü. Oniki yaşında Hâmidî Tercüme odasına memur ettiler.

Babasıyla Tahrana gitti. Orada farisisini daha kuvvetlendirdi ve edebî zevkin ilk şemmesini Hâfızın vatanın-dan aldı. Babasının ölümünden sonra

İstanbul'a dönen Hâmit, maliye, Şûra-yıdevlet ve sadaret kalemlerine devam etti ve ilk eserini bu zamalarda yazma-ğa başladı. Bu sıralarda şinasi ile tanış ması onda bu cevherin daha taşkın bir halde inkişafına sebep oldu.

Genç Hâmit.. Yirmi yaşında İs-tanbulda Piri zade ailesinin Fatma hanımıyla evlenen Hâmit, yirmi bir yaşında ilk eserini bastırdı. Macerayı aşk, Sabrusebat, İç'i kız tab'edildi ve bunlarla Namık Kemâl'in muhitine girdi.

Paris sefareti kâtipliğine gitti ve iki buçuk sene kaldı. Orada da Kor-nev, Rasim, Volter, Lamart'in gibi yüksek şahsiyetleri tetkik etti. (Divan-eliklerim veyahut Belde) eseriyle Paristen dönen Hâmit, Belgrat ve Berlin sefareti kâtipliklerine tayin edildi isede gitmedi, Golos ve Poti'ye şebender oldu Poti'den sonra Bom-bay'a gönderildi. Bu meşhur Hint bel-desinde üç sene kalan şair, (Bunlar odur) eseriyle Hindistanı bize tanıtır. Bombaydan dönerken Hintistanda vereme yakalanarak Berut'ta ölen refikası Fatma hanım, Hâmid'in haya-tında geniş ve derin bir değişme ve maneviyet yaratmış ve Hâmid'e bu acıklı ölüm edebiyatımızın Şâhikası olan (Makber'i) yazdırmıştır ki, Ölü, Hacle, Bunlar odur gibi eserlerde hep refikasına aittir.

Mütefekkir ve dâhî Hâmit.. Bu acı ölüm kâdisesinden sonra Hâmit tama-miyle değişti, başkalaştı, bambaşba bir âlemin ifadecisi oldu. Otuzbeş yaş-larından Londra sefareti başkâtipliği-ne tayin edildi. Birkaç sene sonra

müsteşar, biraz sonra da Sefir muavi-ni oldu. Lahay sefirliğinden sonra tekrar Londra sefareti müsteşarlığına geldi. Tekrar onbir sene Londrada oturdu. Meşrutiyetin ilânında Brüksel'de sefir iken Maarif nezareti teklif edildi, fakat kabul etmedi. Sefarettten tekaüt edilerek Âyan azâlığına tayin edildi. Saltanatın kaldırılmasıyla Âyan azâlığı da ortadan kalkınca Hâmit açıkta ve zaruret içinde kaldı. Münev-ver ve müreffeh bir aileye mensup olan, yarım asır hariciye mesleğinde bu milletin şerefini temsil eden ve otuzdan fazla eseriyle bu milletin de-hâsına örnek olan Dâhî ve ihtiyar Hâmit, son defa Viyana'dan şöyle bir yazı ile dert yanıyor ve hâlini tasvir ediyordu.

O tarihte Viyana'ya uğrayan bü-yüklerimizden birisi Hâmidî bir otel köşesinde dizinde bir yorgan, önünde bir mangal ile çok acınacak bir halde bulmuş ve te'ssürünü izhar etmiş; Hâmit'te: «Dur sana şairi âzamı anla-tayım» diyerek. (Şairi azam) başlıklı manzum bir yazı vermiş ve bunun Türkiye de matbuata aksetmemesini rica etmiş isede her nakadar o zaman bu isteğe samimiyetle evet diyen bu ziyaretçi Türkiye'ye gelir gelmez hemen (Şairi azam manzumesini) gazetelere vererek gerek Ankara ve gerek İstanbul'da büyük şaire karşı hürmetkâr bir velvele uyandırmıştır.

Tarihî bir kıymet taşıyan yazıyı aynen buraya yazıyorum:

Şairi azam

Mevki Viyana..

Bir darbei makûs ile dümüş o yana..  
Hep tersine dönmüştür onun giydiği şeyler;

Hem biddefaat..

Onlarla yatıp kalkar imiş kendisi söyler.

Vaktile bütün (Pol) de yapılmışsa da heyhat cümlesi solmuş..

Vaktile siyah, şimdi fakat yemyeşil olmuş,

Bir paltosu vardır;

Tek gözlüğü vardır,

Geceler kandilidir o..

Yarab ne hayat..

Cepler delik az çok..

Lâkin ne zarar var ki delikten düşe-cek yok...

Abdülhak Hâmid

Bu hâdiseden sonra Dâdî şair kay-dıhayat şartıyla milletin kadirşinas himayesine girdi ve Mrçkapalas'ta kendisine bir daire tahsis edildi.

Mrçkapalasın bu ihtiyar sakini 1931 de İstanbul saylavı seçildi ve meclisin en yaşlı saylavı olarak 12/Nisan/1937ye kadar aramızda en saygılı bir yer alarak yaşadı.

Bu gün de kalplerimizde temiz ru-hu ve büyüklüğü ile saygılı yerini al-mış bulunuyor...





# HÂMİDİMİZ

Ş. Sami Kubilây

Hâmid içimizde yanan bir alevdir. Hâmid gönlümüzde tutuşan bir ateştir. O; Türk şairinin de şiirinin de dehası idi. Onu gaip ettiğimiz gün, hiç şüphe yok ki hepimiz hıçkır hıçkır ağlamış, içten, kalpten kopubgelen bir hüznün verdiği deruni bir elemle ağlamış tık.

Bu gün, demek oluyorki onu kara topraklara emanet edişimizin üzerinden tam iki sene gibi bir zaman geçiyor. Türk edebiyatı onun; hazinelerin fevkinda bir kıymet ve değer taşıyan ölmez eserlerle müftehirdir. Evet Hâmidsiz kaldık. Bu acı ve hıranın açtığı yaralar o kadar derinki, üzerinden asırlar geçecek, fakat hiçbir sargı bu yaraya şifa veremiyecaktır.

Hâmid bir şâhikadır, Hâmid emsalsiz bir şâleledir.

Öyle bir şâhikaki Himalayaladan daha yüksek, öyle bir şâleleki Niyagalardan daha muhteşem ve daha harikul'ade...

Onun «Finten» inden başka bir sünühât, «Sardanapal» indan başka bir ilham «Tayif geçidi» nden başka bir nağme, «Garam» indan bam başka bir felsefe alır «İlhamıvatan» indanda muhteşem ideâllerle bezeniriz. «Yadi-

kârı harp» onun bize şimdi iki katlı yadikârı oluyor. Aman dikkat edelim bu yadikârları lâıyk olduğu misilsiz bir yekar ve şerefle üstüne titreyerek saklıyalım. Gene onun «Macerayı aşk» indan dramın en fusunkârını tadıyoruz «İlhan» onun en sevgili bir İlhanı idi.

«Validem» adlı eserinde de sevgili annesini büyük bir san'atı edebiye ile harikul'ade bir şekilde canlandırarak tasvir eder. Ve

Şebi mehtab, o büsbütün başka.  
Görülür bir eihan dürrü sedef.  
Rudlar, mevceler sülûl ve sükûn..  
—Bence bir manzarı yetimâne—  
Gezer eşbah ile muhayyeleler  
Konuşur ruhlar periler ile

Diyerek hayâlin, tasvirin ve tefekkürün bir kelime ile felsefenin en yüksek mertebesine çıkıyor..

«Zeynep» de manzum ve mensur satırlardır bir facianın levhasını seyir ediyoruz. «Sahra» «Nesteren» bize maveradan canlı ve hoş sesler getiriyor... «İçli kız» «Nazife» «Tarık» «Tezer» «Eşber» «Belde» «Liberte» «Kahbe» «Hep yahut hiç» bunlar birer bakır âlemlere uzanmış her birinde

kopuzun akort edilmiş ilâhî tellerinden dökülen nağmelerin, sanihaların sonsuz çarpınışı var. Hele «Hacle» de içli bir eda «Arziler» de Kanbur ile Dilşadın canlı muhaverelerini dinliyoruz. işte son son «Makber» mübdii AbdülhakHâmid öldü. Ulu edip geçen sene Nisan ayının 12—13 Salı günü akşamı saat biri beş geçe gözlerini dünyamıza bir daha açmamak üzere yummuştı. Üstad 86 yaşına girmişti. bir asıra yakın varlığı ile edebiyatımızın şahikasına sanatın tılsımlı esasını diken Hâmidî asırlar unutturamıyacaktır. Onu her Türk evlâdı kalbinin en içli ve en sıcak köşesinde derin

bir minnet, sarsılmaz bir saygı ve sonsuz bir sevgi ile anacaktır.

Zevk yok gecesinde, gündüzünde  
Ben neyliyeim yer yüzünde

Beyti onun en son şiiridir.

Centilmen, kibar, bonkör, liberal, zarif, sosyete hayatını çok seven munuklu gözlüklü dâhî Hâmidî işte böyle ılık bir, Nisan gününün ortalarında misilsiz bir kalabalık tabutunu takip ettiği Şişli caddelerinden sonra Asrî mezarlığa coşgun ve taşgın bir Nehir gibi akıyor ebedî Haclegâhına gençliğin sıcak göz yaşları arasında Hâmid terk ve tevdî ediliyor ve biz onsuz kalıyoruz, fakat o ebediyetin Hâmidî oluyor,





## DOSTLUĞUN

Türkçeye çeviren

*Cihad Rüşdî*

### LEHİNDE

Dostluk: İki vucutta yaşayan bir ruh, iki ruhta yaşayan bir vucut..

ARİSTOTD

Dostluk, bu, umumî, aynı zamanda mutedil ve müsavî bir sıcaklıktır; Öyle bir sıcaklık ki daimî, vakur, tatlı ve berrak...

MONTAIGNE

Dostumla beraberken yalnız değilim; ikide değiliz.

PYTHAGORE

Hakikî bir dost ne tatlı bir varlıktır. O, kalbinizin derinliklerinde, sizin ihtiyaçlarınızı araştırır. Bununla onu kolaylıkla kendiliğinizden keşfedersiniz. Sevdığı şey mevzuubahs olunca birhayal, bir hiç, herşey onu korkutur.

La FONTAINE

Büyük bir adamın dostluğu ilâhların bir lutfudur.

VOLTAIRE

Sözlerin, puselerin, aşık vucutlarının birbirine sarılmalarının hatıraları gelir, geçer; Fakat gelip geçici şeyler arasında, bir kere, birbirini tanıyan, birbirine temas eden ruhların aşinalığı asla silinmez.

Oscar VVİLDE

Aşktan daha az müfrit, daha az hodgâm olan dostluk aşkın gayri meşgul bıraktığı saatleri daha edepli bir şekilde işgal eder.

O; aşkın sebebiyet verdiği istiraplara karşı, sadık, emin, ve lâyuhti bir istinatgâhtır.

Marcel PREVOST

### ALEYHİNDE

İnsanların Dostluk dedikleri şey, bir şirket, mütekabil menfaatlara idaresinde ve iyi mütevassıtlık teatisinden başka bir şey değildir.

La ROCHEFOUCAULDA

Dostlarımız üç katagoride toplanabilir: Bize lâkayt olanlar, bizim hoşumuza gitmiyenler, bize kendilerinden nefret ettirenler.

CHAMFORT

İnsanın hiçbir dostu yoktur; onun dostu saadetidir.

NAPOLEON

İnsanları dostları kadar hiç kimse maharetle aldatamaz.

MERCEREAU

Şu hayat mücadelesinde, değişmeden birbirlerine karşı, kalplerinde oldukları gibi görünen ne kadar az dost vardır.

DIDEROT

Bana kiminle sık görüşüğünü söyle, sana, nefret ettiğin adımı bildireceğim.

Dost, tıpkı bir elbiseye benzer; eskimeden onu terk etmek lâzımdır; aksi takdirde, o sizi terkeder.

Jules RENARD

Dostlarının menfaat ve zevklerinin yolundan ayrılırsan, onlara asla tesadüf edemezsin.

Petit- SEEN

## MİLLÎ 23 NİSAN

*Rıza Tandoğan*

Adını anıyorum sesim varsın göklere,  
Millî 23 Nisan kutlu olsun Türklere.

Bu güne ermek için ilerledik, dönmedik,  
Her acıya dayandık, her zora göğüs verdik...

İçimiz yaşlı idi, göklerimiz dumanlı,  
Neş'e ile tutuşan gönüllerimiz gamlı.  
Anayurdun bağrında kanayan yara vardı,  
Ateş yağmurlarının kesilmiyordu ardı...

Ümitler kırılmakta, artmakta, göz yaşımız,  
Babamız yaralanmış, şehitmiş kardeşimiz.

Düşmanlar ilerlemiş, sarmışlar bütün yurdu,  
Anlaşıldı milyonlar Türklüğe pusu kurdu...

İşte 23 Nisan 1920 de

Bir kahraman belirdi; cesur, yigit ve zinde.  
Ona gönül bağladık, atıldık sinesine,  
İzinden ayrılmadık, kulak verdik sesine...

Sesi çok içli idi fakat tonu da tamdı  
Sesin sahibi bu gün fanî olan ATAM dı.

Karanlıklar çekildi ufaktan yavaş yavaş,  
Tanyeri ağarırken başladı «Büyük savaş»

Gözümüzü kırpmadan akın ettik dört yana,  
İstiklâle kavuştuk, sahip olduk vatana.

Bu gün 23 Nisan 939

Dün erimiş ateşdik, bu gün çelikten okuz.  
ATATÜRK'ün ardından koşarak yendik dünü,  
Başbuğumuz, öncümüz şimdi İSMET İNÖNÜ.



## Seni beklerken

Sadi Günel

Uzakta güneş gökten denize yaklaşıyor.  
Yolunu bekliyorum, saçlarım aklaşıyor.

Gözlerim takılırken bir yelkenli izine  
Başım la yaslanıyor, hayalinin dizine

Senden başka nem varsa, bırakarak geride,  
Yepyeni bir âleme dahıyorum gitgide.

Ufaksuz bir diyar bu, denizleri hülyalı  
Çimenleri, ışıkla, renkle işlenmiş halı.

Öyle bir sessizlikki, öyle sessiz bir anki:  
Buhar olup uçacak, eriyecekmiş sanki,

Bu hülya cennetinin, dağları, yamaçları..  
Meltemlere takılan, salkımların saçları.

Başım dizinde; gözüm, gözlerinle enginde,  
Enginde gözlerinin loş bakışlı renginde.

\* \*

Bu gurubu, kaç kere ben sensiz göreceğim?  
Kaç kere bu yollardan yap yalnız döneceğim?

Şu kıyı, şu korucuk kaç kere kararacak?  
Kaç kere ağaçların yaprağı sararacak?

Hiç bir macera süsü yok bu tatlı emelde  
İki gönül bir olup inledik aynı telde.

Şimdide ıztırabın yükü varsa başında  
Analım maziyi gel bir damla göz yaşında

Köylüler sahifesi :

## Yünleri Ot boyaları ile boyayın

Dr. Tevfik Eşberk

Yurdumuzda boya veren otlar çoktur. Eskiden güzel Türk halı ve kilimleri bu boyalarla boyanırdı. Şimdi toz boyaları kullanıyorlar.

Bunun bize kârı yoktur. Onun için biz gene kilim ve halı dokuduğumuz yün ipliklerini eskisi gibi ot boyalarla boyıyalım. Böylelikle halılarımız hem daha güzel görünür, hem boyası şimdikilerinden çok daha sağlam olur.

Ot boyalarının en başta gelenlerinden biri, Kökboya'dır. Bunun adına birçok yerlerimizde, yumurtaboyası, boyaçili, dilkanatan, boyalıkoto, kırmızıkök, kırmızıboya, boyakökü, boyasarmasığı, çubukboya gibi adlar veriyorlar. Bu da anlatıyor ki bu ot boyası çok meşhurdur. Yurdumuzun hertarafında kendilğinden yetişiyor.

Bu otun kökleri en iyi olarak kışımın başında toplanır. Toprağı temizlenir, gölgelikte kurutulur, küçük dibekte kabaca döğülür ve şöylece boyanır:

**Yünler nasıl kırmızıya boyanır:**

Boyanacak yün ipliğini tam tamına örtecek kadar içme suyu al. İçine altı kelep yün için bir kaşık şap, bir kaşık kaya tuzu, bir kaşık limon tozu at. Kaynat. Yün ipini bunun içine batır bir saat kadar kaynasın. Sabaha kadar bırak.

Başka bir kaba ipi ıslatacak kadar su koy. İçine on kaşık kadar kalınca döğülmüş kökboya at. Yarım saat kadar kaynat. Sonra el dayanacak

kadar soğut. Önceden şaplı, tuzlu suda kaynatıp sabaha kadar bıraktığın ipleri bu boya suyunun içine bastır, her tarafını güzelce oğala. Bu zaman ipin üzerine, aralarına, ince döğülmüş kökboya tozundan ayrıca on iki kaşık kadar serp, iyice gene karıştır. Sonra kabin ağzını bir bezle kapa, sıcak bir yerde sabaha kadar bırak. Böyle dikkatlice yaparsan ip Kırmızıya boyanır. Boyadan çıkınca ipi bol su ile yıka. Yıkamadan önce ipi inek sidigine batırıp ta on iki saat öylece bırakır ve sonra yıkarsan, ipin rengi Vişne çürüğüne çalar.

**Yünler nasıl Penbeye boyanır:**

İpin rengini penbe yapmak istersen şöyle boyarsın:

Yine yün ipi örtecek kadar suyu al. İçine iki kelep ip için iki kaşık kökboya at. Yarım saat kadar kaynat. İnce tülbentten süz. Boyalı suya yarım kaşıktan az şap ve bir tutam limon tozu koy, kaynat. İpi içine batır. Arasıra karıştır ve bir buçuk saat daha kaynat. Çıkar, bol su ile yıka, İpin rengi penbe olur.

**İpin Rengini koyu kırmızı yapmak istersen:**

Beş kelep ip için yirmi beş kaşık döğülmüş kökü on iki saat soğuk suda yumuşat, sonra üzerine biraz taze su koy. El dayanacak kadar ısıt. Öte taraftan başka bir su kaynat, içine beş kelep ip için iki kaşık şap, yarım kiremtartar koy erisin. İpliği batır



kaynat. İpi sabaha kadar bu suda bırak. Sabahlayın ılık su ile çalkala ve ıslak iken yukarıdaki ılık boyalı suyun içine at. El zor dayanacak kadar ısıt, ama kaynamasın. Bir saat kadar böyle ısınsın sonra soğusun çıkar, bol su ile yıka, İpin rengi koyu kırmızı olur.

**Kökboyası ile Kahve rengi ve Sarı renkte boyanır:**

İki kelep ip için suda bir kaşık karaboya, iki kaşık kökboya kaynat. Yukarıda kırmızı rengi boyadığın gibi iplikleri boya. İpin rengi açık kahve-rengi olur.

Bu rengi Koyu kahverengi yapmak istersen karaboyadan iki kaşık koy.

Kökboya ile ipi **Sarıya** boyamak istersen iki kelep ipliğe iki kaşık kökboya, küçük bir kaşık da sulu kezzap koy, kaynat, eskisi gibi boya.

**Cehri ile Yünler nasıl Sarıya boyanır:**

Yün ipi **Halis sarı**'ya boyamak için cehri denilen ot boyasını kullan. Bu cehri de biz le çok yetişir. Bunun adına birçok yerlerimizde alacehir, sarıboya, altınacı diyorlar. Bu dikenli küçük ağacın meyva'arından sarı boya çıkar. Çorum, Maraş, Kayseride şimdi de bu boyadan kullanıyorlar. Meyvaları açık sarı veya yeşil iken tophıyorlar, gölgelik yerde kurutuyorlar, döğüp tozunu yapıyorlar ve boyamada kollanıyorlar.

**Cehri ile Yün ipini şöyle boyarsın:**

İki kelep ipi örtecek kadar suya yarım kaşıktan biraz fazla cehri koy, bir sigara içimi (10 dakika) kaynat. Sonra süz. Boyalı suya yarım kaşıktan az şap at erisin. İpliği batır bir saat kaynasın. Çıkar, güzelce yıka, ipin rengi **Güzel sarı** olur.

**Cehri ile ipi donuk Yeşile boyamak istersen:**

Şap yerine bir kaşık göktaş (göz-taşı) korsun.

**Açık kahve rengile boyamak istersen:**

İki kelep ipliğe yarım kaşık karaboya bir masrapa kadar da inek sidiki korsun. **Kahve rengi** boyamak için iki kelep ipliğe bir kaşık karaboya, bir kaşık kadar cehri, on damla kadar da sulu kezzap korsun.

**Koyu Toprak rengi istersen:**

İki kelep ipliğe bir kaşık karaboya, bir kaşık şap, yarım kaşık limotozu, bir kaşık cehri koyacaksın.

İpleri bakır kaplarda kaynat. Ama bakır çalması diye içinde çok zaman bırakma; kapta çok kalacaksa küpe, çömlöklere aktar.

Deneme ile daha çok renklere boyarsın.

**Kökboya ve Cehri ile boyadığın iplerin rengi durdukca parlaklaşır. Güneşten, yıkamadan solmaz. Dokuduğun halı veya kilim de torunlarına kalır.**



**Koşma**

## **Köyde Bahar...**

*F. Dikmen*

Bahar geldi dedim, çıktım köylere  
Yazude koyunlar geziyor gördüm  
Bakdıkça sevindim bir çok şeylere  
Rençberi yer sürüp kazıyor gördüm

Baktım boş yer pek az, hepsi eki miş  
Avlağı düzlüp, yer yer çakılmış  
Yeni bir tarlada kök hep sökühmüş  
Köylüyü kiracı bozuyor gördüm

Bay! lütfen şuraya buyur dediler  
Bize hoş bir salkı duyur dediler  
Emret hem karımı doyur dediler  
Yufka açıp pekmez eziyor gördüm

Yok idi çekingen, korkak en bir tek  
Hepsi de yiğit Türk, ... değildi ürkek  
Baktım dı, alt yanda kız, kadın, erkek  
Denk yapup tütünler diziyor gördüm

Öğretmen, okul var, halkı sen, eyi  
Kalkupta az gezsek demişdim köyü  
Seyirdüp(1) heman ö, gül Hasan dayı  
Bizimçün teze süt süzüyor gördüm

Önümde bir tarla, yeşillik dümdüz  
Kenarda Çi lambik (2) altında üç kız  
Baktım gökten enmiş herbiri yıldız  
Bir şeyler okuyor, yazıyor gördüm

Hatırdan çıkarmı o bahar günü?  
Kırk yılın içinde en lâtif, seni  
(Emiri) pek sarmış bu gezme seni  
Bahara koşmalar düzüyor gördüm

(1) Seyirtmek: çabuk, acele etmek.

(2) Sinopda (Çıtlamuk) ve (Çıtlamık) tarzında söylenir.



Nesir

**Bekci**

Ş. S. Kubilây

En çok sevdiğim ve hatta saygı gösterdiğim varlıklardan biri de bekci. Belinde tabancası, elinde düdüğü bir heykel gibi dolaşan Bu aziz insanların her vakit içimden kopub gelen samimi bir sevgi ile alkışlarım.

Bekci, Polis ve Jandarmanın en sadık bir dostu ve yardımcısıdır. Her zaman onların emrine hazırdır. Uzun kış gecelerinde râtup, loş ve karanlık sokaklarda bâzen tek başına saatlerce dolaşan emniyet ve huzurumuzun temini için icabında hayatını seve seve feda etmekten çekinmeyen bu sevgi ve fazilet senbolü insanları hürmetle anarım. Yatağınızda uyurken onların düdüğü ve ayak sesleriyle teselli

ve inşirah buluruz. Herkes sıcak yatağından kalkarken o derin ve tatlı uykusuna gömülür ve içinde vatanın, yurttaşlarının emniyetini temin etmekten mütevellit içli bir hazzın çarpınışları duyulur..

Onun cesur ve ümidli gözlerinde vatan sevgisinin sönmez ışıkları tutuşup yanar. Onun geniş omuzlarından ve kuvvetli bazularından Türk şecaati bir şelâle gibi dökülür.

Atılgan, özveren ve fazilet sahibi Türk bekeileri! neş'e ve zevk ile başardığınız bu önemli vazifeleriniz her vatan çocuğunun kalbinde bir sevgi hâlesi örüyor ve sizi saygı ile anıyorlar.

**Kısa Haberler**

8/4/939

Halkevi gösterit kolu tarafından hasılatı fakırların ilaçlerine verilmek üzere Uzun Mehmet piyesi temsil edildi.

16/4/939

Ağaç bayramı münasebetile Cumhuriyet meydanında yapılan törene evimiz bandosu iştirak ettirildi.

§ 23 Nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayramı Cumhuriyet alanında merasimle kutlanmıştır. Merasim bandonun çaldığı İstiklâl marşile başlanarak orta okul öğretmenlerinden Dila-ver Canın söylevinden sonra, başda Halkevi bandosu olduğu halde okullar geçit resmi yapmışlardır.

Bundan sonra parktaki Atatürk Büstü etrafında toplanılarak nutuklar söylenmiş ve okullar tarafından Ebedî Atanın büstüne merasimle çelenkler konulmuş ve oradan mektepliler milli marşlar söyleyerek gezmişlerdir.

Öğleden sonra saat (15) de çocuk esirgeme kurumu tarafından Halkevi salonunda küçüklere bir balo tertip edilmiş ve parti tarafından ilk okul talebelerine bir çay ziyafetide verilmiştir.

24 / 25 / 26 / 4 / 939 Çocuk bayramı dolayısıyla evimiz Sineması küçüklere parasız olarak gösterilmiştir.

29/4/939 İlk okul talebeleri müştereken gündüz salonumuzda bir konser ve bir temsil verdiler.

Gece Halkevimiz temsil kolu çocuk esirgeme kurumuna yardım temini maksadile Uzun Mehmet piyesini temsil etmiş ve mezkûr kuruma yüz liradan fazla bir menfaat temin ederek böylelikle memleketin fakir çocuklarının bayram elbiseleri temin edilmiştir.

§ Evimiz sosyal yardım şubesinin haftada bir yapmakta olduğu polikliniğe 32 fakir müracaat ederek muayeneleri yaptırılmış ve ilaçları parasız olarak verilmiştir.

§ Evimiz okuma oda-ındaki köycülük bürosunda 87 köylü vatandaşın istidaları parasız yazılmış ve işleri takip olunmuştur.

§ Beden terbiyesi kanunu mucibince teşekkür eden bölge istişare heyeti Vali Bay Fehmi Vuralın başkanlığında toplanarak bölgece düzenlenen 939 yılı bütçesi üzerinde tetkikatta bulunmuş ve bütçeyi tasdik etmiştir.

§ C. H. P. Genel Sekreterliğinden alınan emirle Halkevimizin gösterit kolundan 22 kişilik bir hey'et komşu halkevimiz olan Samsunda Haydi Suna, Uzun Mehmet, ve kavgâ sonu piyeslerini vermek ve Ülkü kardeşleriyle tanışmak üzere Mayıs ayı içinde Samsuna gidecektir.

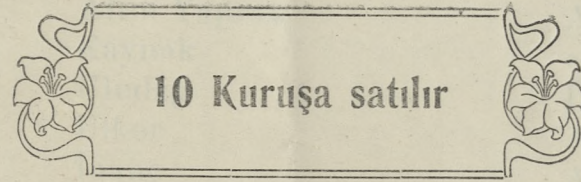


# Halkevleri Dergileri

| Halkevinin adı | Derginin adı           | Kaç günde bir çıktığı |
|----------------|------------------------|-----------------------|
| Adana          | Görüşler               | Aylık                 |
| Afyon          | Taşpınar               | »                     |
| Amasya         | Yeşilirmak             | »                     |
| Antalya        | Türk Akdeniz           | İki aylık             |
| Artvin         | Çoruh                  | İki ayda bir          |
| Bafra          | Altın Yaprak           | Aylık                 |
| Balıkesir      | Kaynak                 | »                     |
| Bursa          | Uludağ                 | Üç ayda bir           |
| Burdur         | Ulker                  | Aylık                 |
| Denizli        | İnanç                  | Aylık                 |
| Çorum          | Çorumlu                | İki ayda bir          |
| Diyarbakır     | Karacadağ              | Aylık                 |
| Elağ           | Altan                  | »                     |
| Eminönü        | Yeni Türk              | »                     |
| Eminönü        | Halk Bilgisi Haberleri | İki ayda bir          |
| Kayseri        | Erciyeş                | Aylık                 |
| Eskişehir      | Halkevi                | »                     |
| Giresun        | Aksu                   | »                     |
| İsparta        | Ün                     | »                     |
| İzmir          | Fikirler               | »                     |
| Kars           | Doğuş                  | Onbeş günde bir       |
| Konya          | Konya                  | Aylık                 |
| Manisa         | Gediz                  | »                     |
| Mersin         | İçel                   | »                     |
| Merzifon       | Taşan                  | »                     |
| Milâs          | Yeni Milâs             | »                     |
| Muğla          | Muğla                  | »                     |
| Niğde          | Akpınar                | »                     |
| Niksar         | Ülker                  | »                     |
| Trabzon        | İnan                   | »                     |
| Samsun         | 19 Mayıs               | »                     |
| Sinop          | Dıranaz                | »                     |
| Sivas          | Ortayayla              | »                     |
| Yozgat         | Bozok                  | »                     |
| Zonguldak      | Kara Elmas             | On beş günde bir      |
|                |                        | Üç ayda bir           |







**Derginin yazı şartları :**

Dergiye gönderilecek yazılar kâğıdın yalnız bir tarafına daktilo ile yazılarak altına el yazısı ile imza ve açık adres konulmalıdır.

Gönderilen her yazının dergiye derci mecburi değildir.

Dergiye derce edilmeyen yazılar geri gönderilmez.

Dergiye ait yazı ve müracaatlar Yazı İşleri Müdürlüğüne yapılmalıdır.

**Derginin Yıllığı (100) kuruştur**